

Nr 648

Av herr **Rubin**, angående antalet ledamöter i en blivande enkammarriksdag.

Grundlagberedningen har förutsatt att en blivande enkammarriksdag skall ha 350 ledamöter. Till detta tal torde man ha nått fram närmast genom att avrunda det nuvarande antalet riksdagsmän nedåt. Motiveringen i grundlagberedningens betänkande är den, att ett så högt antal som 350 kräves för att landets olika delar skall kunna bli väl företrädade. Särskilt är det glesbygderna, vilka vid en lägre numerär folkvalda befaras komma att sakna företrädare, man haft i tankarna.

En mycket stark opinion i landet anser att detta antal är alltför högt. En så stor församling som en riksdag på 350 medlemmar blir i en mängd praktiska avseenden ohanterlig. Stränga debattregler måste t. ex. införas, som kommer att förändra vårt riksdagskick. Utskotten blir också otympliga om alla riksdagsmedlemmar skall beredas sysselsättning i dessa. Att det i och för sig är önskvärt med en mindre församling torde vara uppenbart för alla.

Man kan inte heller helt bortse från kostnadssidan. En talrik riksdag blir självfallet dyrbarare än en något mindre. Särskilt på en punkt uppstår betydande kostnader, nämligen för en ny riksdagsbyggnad. Det nuvarande riksdagshuset är byggt för en tvåkammarriksdag. För att få fram en plenisal, som kan rymma 350 medlemmar, måste mycket betydande delar av den nuvarande byggnadens inre rivs ut; alternativet är att bygga ett helt nytt riksdagshus. Det rör sig här om kostnader på åtskilliga tiotal miljoner, kanske 100 miljoner kronor, som kan undvikas om man begränsar antalet till högst 300 medlemmar.

Vilken storleksordning bör då eftersträvas? Någon objektiv måttstock finns självklart icke. En naturlig utgångspunkt vore att begynna med de 233 som nu sitter i andra kammaren. Till dessa kan läggas de 40 mandat, som är avsedda att vara utjämningsmandat på riksnivå, för att möjliggöra full proportionell rättvisa. Man skulle då komma fram till ett tal av cirka 275, vilket förefaller rimligt. Författningsutredningen föreslog 1964 också 290. En reservant i grundlagberedningen har fört fram talet 300, från annat håll har pläderats för 250. Över 300 bör man i varje händelse icke gå. Lämpligt är att följa författningsutredningens förslag om 290 medlemmar.

Vid närmast motsvarande reform i Norden — då i Danmark landstinget avskaffades och så att säga uppgick i därvarande andra kammare folketinget — utökades folketinget från 152 medlemmar till 179 medan landstingets 79 medlemmar försvann. En motsvarande operation skulle för Sveriges del leda till siffran 280.

Till jämförelse kan nämnas att enkammarrepresentationerna i Finland och i Norge omfattar 200 resp. 150 medlemmar. Av att Sverige är till invånarantalet dubbelt så stort som dessa grannländer följer icke att folkrepresentationens numerär också måste fördubblas. Ju folkrikare ett land är desto fler invånare står bakom varje mandat i folkrepresentationen.

Under hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen vid den stundande författningsreformen för sin del beslutar att den blivande enkammarriksdagen får 290 medlemmar.

Stockholm den 26 januari 1968

Bertil Rubin (mbs)
